

ARCHEOLOGIE • BOUWHISTORIE

ARCHEOLOGIENOTA – PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

VEURNE – OOSTSTRAAT

A. DEVROE
FEBRUARI 2018

COLOFON

Project

Archeologienota – Veurne, Ooststraat

Opdrachtgever

L'Atelier Construct
Distellaan 49
8434 Westende

Gcv SBC
Noordstraat 5
8670 Koksijde

Opdrachtnemer

Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba
Lemmensstraat 34
2800 Mechelen
0472/59.31.41
annika.devroe@gmail.com
BE 0680.617.128

Erkende archeoloog: Annika Devroe, OE/ERK/Archeoloog/2015/00085

© 2018 Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba

Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijk toestemming van de opdrachtgever. Dit met uitzondering van de door de architect aangeleverde plannen. Deze blijven eigendom van deze laatste.

INHOUD

Inhoud	0
1. Gemotiveerd advies	1
2. Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem	2
2.1. Inleiding	2
2.2. Administratieve gegevens	3
2.3. Onderzoeksstrategie, -methode en -technieken	3
2.4. Voorziene afwijkingen van de Code van Goede Praktijk.....	6
3. Figurenlijst.....	7

1. GEMOTIVEERD ADVIES

Op basis van het bureauonderzoek kan men vaststellen dat het projectgebied aan één van de uitvalswegen van Veurne is gelegen. Vanaf de 13de eeuw valt dit terrein binnen de stadsomwalling. Reeds vanaf de 9de eeuw ontwikkelde Veurne zich ten westen van het projectgebied. Bewoning kan men hier dan ook verwachten vanaf de 13de eeuw, met mogelijk beperkte bewoning of activiteiten vóór deze periode. Oudere periodes worden hier nauwelijks verwacht gezien de ligging in de polders waarbij de ontwikkeling er past kwam na de post-Romeinse overstromingen. Tijdens de Romeinse periode zou er wel al enige verspreide bebouwing zijn geweest maar ook voor deze periode wordt de verwachting als laag ingeschat. Op basis van het bureauonderzoek kan men vaststellen dat er minstens vanaf de 16de eeuw bewoning aanwezig was aan de Ooststraat en mogelijk ook aan de Oratoriestraat. Achterliggend waren tuinen aanwezig. In de 19de eeuw is enkel nog een woning aan de Ooststraat te zien met bijkomend een achterliggende woning. Aan de Oratoriestraat waren geen woningen aanwezig. Hierna raakte het terrein langzaamaan volgebouwd tot de huidige toestand. Het oorspronkelijke maaiveld van Veurne bevond zich op ca. 4m TAW. Het huidige maaiveld bevindt zich op ca. 6m TAW waardoor men dus een archeologisch pakket van 2m kan verwachten. Op basis van het bureauonderzoek kan gesteld worden dat het archeologisch potentieel vanaf de 13de eeuw als hoog beschouwd kan worden.

Op basis van het bureauonderzoek kan niet aangetoond worden of een archeologische site aanwezig is of niet. De verzamelde gegevens geven echter een hoog potentieel voor de periode vanaf de 13de eeuw. Er kan een archeologisch pakket van ca. 2m verwacht worden.

- De woning aan de Ooststraat (75m²) zal behouden blijven en hier zullen enkel renovatiewerken gebeuren, zonder bijkomende ingreep. Aangezien het archeologisch niveau hier niet verstoord zal worden is geen bijkomend onderzoek nodig.
- Ter hoogte van de toekomstige nieuwe bebouwing is deels bebouwing aanwezig, deels koer. Ter hoogte van de vloeren zal men ca. 40 cm diep gaan. Dit komt overeen met de huidige dikte van de vloer. Ter hoogte van de koer gaat men mogelijk iets dieper dan de huidige verstoring. Ter hoogte van de funderingsstroken gaat men 90 cm diep, ter hoogte van de nutsleidingen 1m. Ter hoogte van de toekomstige patio is momenteel een deel bebouwd en een deel als koer in gebruik. Hier zal men een nieuwe verharding voorzien die niet dieper gaat dan de huidige vloeropbouw of verharding. Hoewel men bij deze werken grotendeels niet dieper lijkt te gaan dan de bestaande verstoring dient men rekening te houden met de praktische uitvoering van deze werken. Zo zal men bij de afbraak eerder de diepste verstoring volgen zoals funderingen (waarschijnlijk ca. 80 cm diep) of nutsleidingen (ca. 80-100 cm diepte) waardoor aangenomen dient te worden dat archeologische resten verstoord zullen worden. Het gaat om een oppervlakte van ca. 300m² waar bijkomend onderzoek nuttig kan zijn.
- De huidige open ruimte in het noordoosten zal als open ruimte behouden blijven. Hier voorziet men regenwaterputten en nutsleidingen waarbij archeologische niveaus geraakt zullen worden. Ook onder de garage voorziet men een regenwaterput. Het gaat om een oppervlakte van ca. 160 m² waar men ca. 1-2m diep zal gaan. Ook hier is bijkomend onderzoek nuttig.

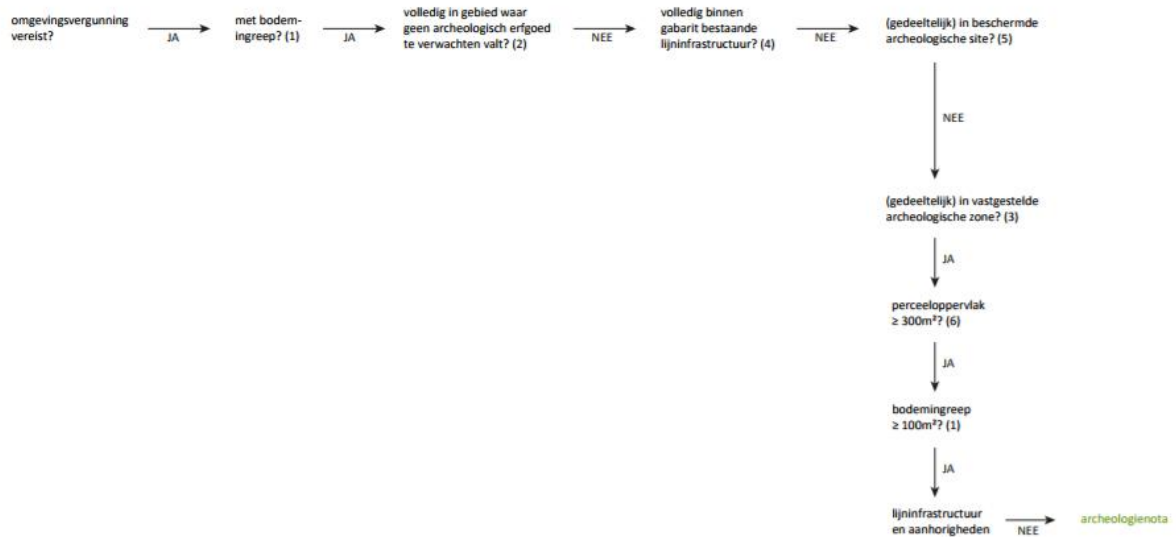
Algemeen kan men stellen dat de toekomstige werken door afbraak en opbouw archeologische resten kunnen verstoren, afhankelijk van de reeds aanwezige verstoringen en de diepte van de archeologische niveaus. Gezien het hoog potentieel wordt bijkomend onderzoek dan ook nuttig geacht voor het gebied waar werken plaats zullen vinden.

Dit zal echter via een uitgesteld traject verlopen. Het terrein is momenteel deels bebouwd waardoor het niet mogelijk is nu reeds een onderzoek uit te voeren. Na het slopen van de gebouwen kan voorliggend archeologisch onderzoek uitgevoerd worden.

2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN VOOR UITGESTELD VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM

2.1. INLEIDING

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning waarbij de voorwaarden voldoen aan art. 5.4.1. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Figuur 1: Beslissingsboom in functie van huidig project. (A. Devroe 2018)

2.2. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Locatie: West-Vlaanderen, Veurne, Ooststraat 14

Bounding box: punt 1 (NW) – X 30494,274 Y 197263,897

Punt 2 (ZO) – X 30512,009 Y 197234,013

Kadaster: Veurne, afd. 1, sectie A, perceel 190r (partim)

Oppervlakte projectgebied: ca. 541 m²

Oppervlakte onderzoeksgebied: ca. 466 m²

Figuur 2: Kadasterkaart met aanduiding projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

2.3. ONDERZOEKSSTRATEGIE, -METHODE EN -TECHNIKEN

Na het bureauonderzoek werden de verschillende vooronderzoeken zonder ingreep in de bodem afgewogen. Hiervoor werden telkens volgende vier criteria overlopen:

- Is het mogelijk deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het nuttig deze methode toe te passen op dit terrein (levert het iets op)?
- Is het overdreven schadelijk voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het noodzakelijk deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)?

Gezien de huidige bebouwing is geofysisch onderzoek en veldkartering niet mogelijk, noch nuttig. Steentijdvondsten worden hier niet verwacht waardoor onderzoek in functie hiervan niet nuttig is.

Landschappelijk bodemonderzoek door middel van landschappelijke profielputten kan meer informatie opleveren in verband met de huidige verstoring en de gaafheid van de bodemopbouw. Aangezien ook voor dit onderzoek de gebouwen eerst gesloopt dienen te worden en de kans dat reeds archeologische sporen worden aangesneden, werd besloten meteen een archeologisch vooronderzoek door middel van proefputten uit te voeren.

Het doel van het vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefputten is een archeologische evaluatie van het terrein.

Hierbij dienen volgende onderzoeksvragen beantwoord te worden:

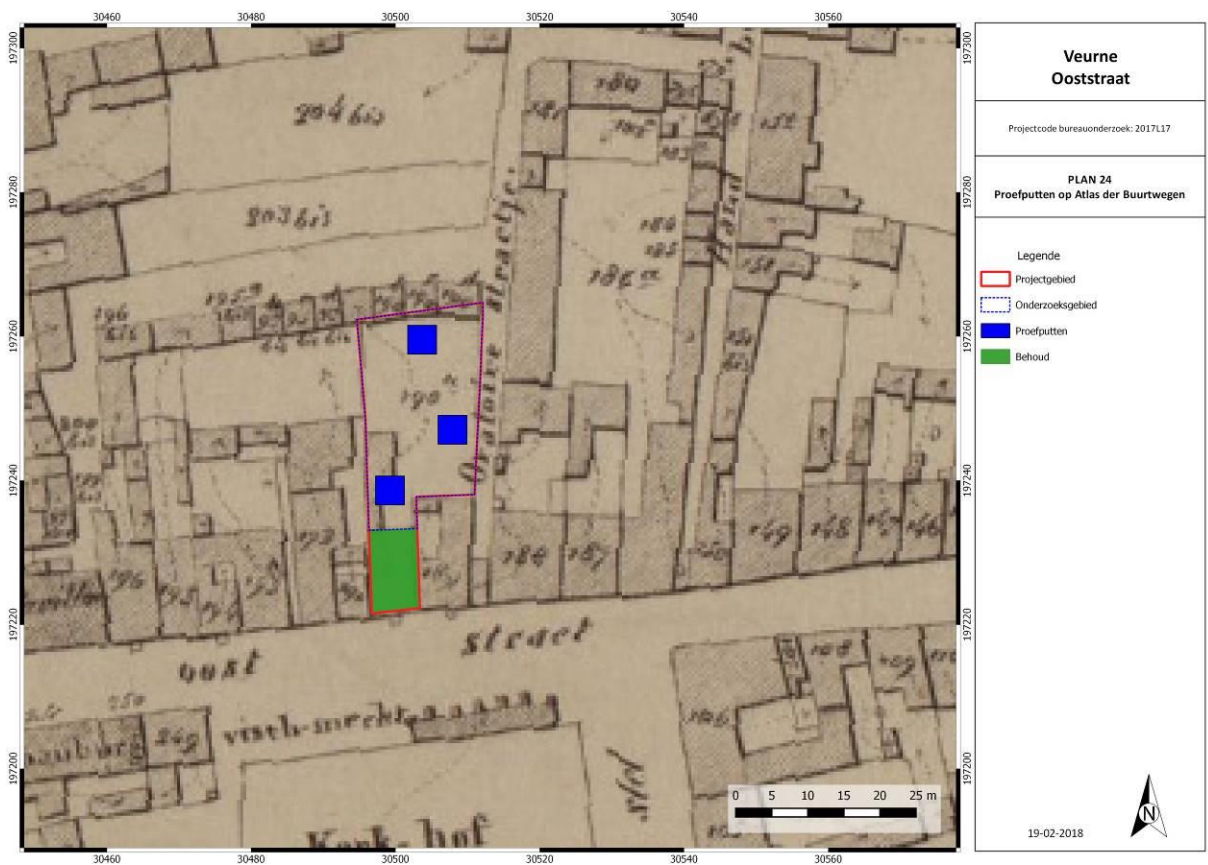
- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem , beschrijving + duiding?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, zijn deze van natuurlijke of antropogene aard?
- Wat is de bewaringstoestand van de sporen?
- Op welk(e) niveau(s) manifesteren de archeologische sporen zich?
- Vanaf wanneer kwam het terrein in gebruik? Welke sporen zijn hiervan terug te vinden en op welke diepte?
- Kunnen er structuren aangeduid worden? Wat is hun onderlinge samenhang?
- Kan op basis van gerecupereerd materiaal uitspraak gedaan worden over de datering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Geven de resultaten aanleiding tot vervolgonderzoek? Zo ja, wat is de ruimtelijke afbakening van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?
- Is behoud in situ op basis van de resultaten van het vooronderzoek mogelijk?

De gebouwen worden tot op de vloerplaat afgebroken en de vloerplaat en verharding worden verwijderd onder begeleiding van de veldwerkleider.

Het terrein zal door middel van proefputten onderzocht worden. Op basis van het bureauonderzoek kan men een site met complexe verticale stratigrafie verwachten. Om de verschillende archeologische niveaus te kunnen duiden is de aanleg van proefputten het meest efficiënte omdat het hierbij om kleine opgravingen gaat waarbij de verschillende archeologische niveaus worden geregistreerd. Verspreid over het terrein worden drie proefputten aangelegd van ca. 4x4 m. Hierbij wordt getracht om zowel zones met als zonder historische bebouwing aan te snijden. Ter hoogte van de meest zuidelijke proefput wordt bijvoorbeeld bebouwing verwacht. De putten zullen ook een zicht geven op de reeds aanwezige verstoringen. Ze dienen voornamelijk om de stratigrafische opbouw te kunnen nagaan waardoor geen dekkingspercentage van 12,5% dient gehaald te worden. Indien er locaties zijn waar het uitbreiden van een proefput tot een kleine sleuf nuttig lijkt om ook horizontaal een beter inzicht te verwerven, wordt dit verantwoord in het rapport.

Figuur 3: Voorstel proefputtenplan. (A. Devroe 2018)

Figuur 4: Voorstel proefputtenplan op Atlas der Buurtwegen. (A. Devroe 2018)

De aanleg van deze proefputten gebeurt met een graafmachine met een niet-getande graafbak. Elk archeologisch niveau wordt geregistreerd. Indien omwille van de veiligheid de moederbodem niet bereikt kan worden, dan worden er boringen geplaatst om na te gaan op welk niveau deze zit. Naar uitvoering toe wordt de Code van Goede Praktijk gevolgd voor de aanleg van proefputten op sites met complexe verticale stratigrafie.

Er wordt dagelijks voorzien in een volledige opmeting van proefputten en sporen. Dit betekent dat er dagelijks een recent en aangevuld grondplan beschikbaar is, dat op elk moment aangeleverd kan worden. Er dient een selectie van de sporen gecoupeerd te worden die afdoende is om de onderzoeksvragen te beantwoorden. In vermoedelijke diepe sporen zoals waterputten en waterkuilen wordt een boring gezet om te verifiëren of het om een dergelijk spoor gaat en om de diepte te bepalen. Per proefput wordt een profiel beschreven en bestudeerd door de aardkundige van het projectteam. Sporen waarbij de metaaldetector een signaal geeft, worden aangeduid in de sporenlijst. Metaalvondsten worden enkel ingezameld als zij zich aan het vlak bevinden of als ze zich in een spoor bevinden dat gecoupeerd wordt.

Na afloop van het onderzoek worden de putten gedicht om verdere degradatie van eventueel aanwezige sporen te voorkomen. Indien nodig worden kwetsbare sporen (graven, zeer ondiep bewaarde sporen) afgedekt met doek of plastic zodat ze in geval van een vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving niet verder worden aangetast vooraleer ze onderzocht kunnen worden.

Het onderzoeksdoel is bereikt wanneer op basis van het vooronderzoek met ingreep in de bodem een voldoende gefundeerde uitspraak gedaan kan worden over de aard en omvang van de archeologische waarden in het projectgebied en wanneer een eenduidig advies kan gegeven worden voor vrijgave van het terrein, behoud in situ of vervolgonderzoek door middel van een opgraving.

2.4. VOORZIENE AFWIJINGEN VAN DE CODE VAN GOEDE PRAKTIJK

Er worden geen afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk voorzien. Moesten er tijdens de uitvoering van het vooronderzoek met ingreep in de bodem redenen zijn waarom wel wordt afgeweken van de bepalingen in de code, dan worden deze gemotiveerd in het verslag van resultaten.

3. FIGURENLIJST

Figuur 1: Beslissingsboom in functie van huidig project. (A. Devroe 2018).....	2
Figuur 2: Kadasterkaart met aanduiding projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.).....	3
Figuur 3: Voorstel proefputtenplan. (A. Devroe 2018)	5
Figuur 4: Voorstel proefputtenplan op Atlas der Buurtwegen. (A. Devroe 2018)	5